

Foto: TriArt

Parning

20-åriga Naomi och Edvin träffas, blir förälskade och en oväntad men intensiv relation tar sin början. Men var går gränsen mellan kärlek och vänskap – och måste den definieras? I filmen utspelas kärlek, sex och framtidsdrömmar mitt i en digital revolution där det är lika lätt att träffa en partner som att ladda upp en ny selfie på Instagram. **Parning** ger en intim inblick i två unga människors tankar, känslor och telefoner under ett år. Det blir en nyfiken lek på en gränslös marknad där allt är möjligt.

Denna handledning är skriven i samarbete med RFSU.

Filmen och läroplanen

I både grund- och gymnasieskolan har rektor ansvar för att eleverna får kunskap om sex och samlevnad. I Skolverkets samlade stöd för undervisning i sex och samlevnad står det att gymnasieskolan aktivt och medvetet ska: ”främja kvinnors och mäns lika rätt och möjligheter. Eleverna ska uppmuntras att utveckla sina intressen utan att begränsas av rådande föreställningar och normer om vad som är kvinnligt och manligt”.

Vidare kan sex- och samlevnadsundervisningen ske på olika sätt genom:

- ämnesintegrering,
- att fånga upp aktuella frågor i vardagen
- enskilda fördjupande lektioner eller dagar

Filmen *Parning* fungerar utmärkt som utgångspunkt för vidare samtal och reflektioner, inte minst genom att den ligger så nära många elevers vardag och verklighet. Många kan nog relatera till Edvins och/eller Naomis tankar, känslor och erfarenheter, vilket underlättar undervisningen. Vidare har de båda en öppen, nyfiken och

lustfylld inställning till sin egen (och andras) sexualitet, vilket i sig är befriande och bekräftande.

I exempelvis biologi på högstadiet och naturkunskap på gymnasiet är sexuell hälsa inskriven i det centrala innehållet. Genom att koppla sexuell hälsa till identitet finns det även möjligheter till ämnesövergripande samarbeten.

Filmen aktualiserar mycket av det som Skolverket skriver om sex och samlevnad inom gymnasieundervisningen, inte minst följande: ”I läroplanen finns fortfarande begreppet samlevnad inskrivet under rektors ansvar men i kurs- och ämnesplanerna är samlevnad formulerat med ordet relationer. Kön och könsmonster samt kvinnligt och manligt är begrepp som återkommer på flera ställen. Även begreppen normer, värden, etik finns med liksom jämställdhet och sexualitet”.

Handling

Parning blev inte alls den film som regissören Lina Maria Mannheimer ursprungligen hade tänkt göra. Hon hade planerat att göra en dokumentär som utforskade den digitala generationens syn på relationer genom att

Foto: Ninja Hanna

låta två unga personer filma sin vardag under ett år. De skulle inte träffas eller ens känna till varandras existens. När regissören hittat "sina" två personer, 20-åriga Edvin och 23-åriga Naomi, och skulle sätta igång projektet uppstod dock tekniska problem och hon bad Edvin hjälpa Naomi med den nödvändiga mjukvaruinstallationen. Tycke uppstår och filmen *Parning* kom i stället att handla om Edvins och Naomis berg-och-dalbaneartade relation som under året utvecklas från förälskelse till olycklig kärlek till irritation till nära vänskap.

I filmens början bor Edvin i Amsterdam, där han söker jobb, dejtar lite och tränar boxning. Naomi bor i en etta i Stockholm, jobbar i bokhandel och dejtar ofta. Han är oskuld och hon är ganska sexuellt erfaren och målmedveten, vilket framgår av deras öppenhetiga kommunikation om sex, kärlek och relationer över sociala medier och Skype. Naomi reser till Amsterdam för att besöka Edvin och de ser ut att ha roligt och mysigt ihop med hängel och picknickar.

Väl hemma i Stockholm berättar Naomi för kameran/regissören att hon varit konstant kåt och bara velat ligga hela tiden. Edvin, å sin sida, berättar att han inte riktigt "fungerat" sexuellt men att de ändå haft sex. Naomi skriver till Edvin att hon är känslomässigt påverkad av honom medan han svarar att han inte är förälskad i henne men gärna vill fortsätta ha kontakt och genomföra den vandring de planerat tillsammans. Hon säger blankt nej till detta och de kommer mer eller mindre överens om att inte höras alls igen förrän den 1 juni, vilket är om flera månader. De blockerar varandra på sociala medier.

Vi får nu följa dem var och en på sitt håll. Naomi fixar hemma, lagar mat, lägger pussel och berättar om tidigare relationer. Edvin söker jobb, tränar och inser att han saknar Naomi jättemycket och är jättekär i henne.

Klockan 0.00.01 den 1 juni skriver Edvin till Naomi. Han är ivrig, hon är avvaktande. Han överraskar henne genom att utan förvarning dyka upp i hennes lägenhet, vilket hon inte alls uppskattar. Han flyttar hem till sina föräldrar i Örebro och känner sig nedslagen och misslyckad, både med sin Amsterdamvistelse och relationen till Naomi. Under sommaren umgås de från och till. Han är förälskad och efterhängsen, hon är avvisande och ganska elak. Efter att ha blivit utnyttjad som grillare, fixare och alltiallo på Naomis födelsedagsfest tröttnar Edvin och känslorna börjar svalna.

När han mot förmodan får jobb i Singapore beslutar de att som ett slags avsked genomföra vandringen de tidigare pratat om. Det blir väldigt lyckat och de kommer varandra nära, nu som jämlikar. När Edvin reser skiljs de som goda vänner och avskedet blir varmt och innerligt.

Nu får vi återigen följa dem på varsitt håll. Naomi jobbar, dejtar och är glad åt att ha bestämt sig för att hon vill satsa på att bli gynekolog. Edvin känner sig ensam och ganska deppig i Singapore men jobbar, dejtar en rad olika tjejer och färgar håret rosa-lila. De två håller tät kontakt och diskuterar allt, som riktigt nära vänner. Naomi bokar en resa till Singapore över nyår vilket gläder Edvin enormt.

Foto: Ninja Hanna

 KLIPP 1

Klipp 1: Dealen med Edvin
Källa: TriArt

Resan blir väldigt lyckad, de har återigen roligt och my-sigt ihop. De turistar, firar nyårsafton, skriver (mest sex-relaterade) nyårslöften inför det kommande året 2018. Avskedet på flygplatsen blir vemodigt. I eftertexterna får vi veta att Naomi börjat plugga på universitetet i Stockholm medan Edvin flyttat till Berlin där han jobbar som bartender och copywriter.

Filmens form och innehåll

Dokumentärfilmen och verkligheten

Parning är en så kallad dokumentärfilm, vilket innebär att den gör anspråk på att berätta en "sann" berättelse från "verkligheten". Dock är både begreppen sanning och verklighet faktiskt relativa begrepp som kan ha olika betydelser och innebörder i olika sammanhang. Att undersöka och reflektera kring hur en film etablerar sitt sannings- och verklighetsanspråk är både intressant och viktigt – inte minst i en tid då det blir allt svårare att skilja mellan "fejkade" och "riktiga" nyheter i medieflödet.

- Vad berättar regissören, Lina Maria Mannheimer, om sitt filmprojekt i filmens inledning? Varför tror ni att hon berättar om ursprungsplanen och hur den kom att förändras?

Hur påverkar det publikens:

- tilltro till att det som filmen berättar är sant?
- nyfikenhet inför filmen?

- Hur vet vi att det som händer i filmen har hänt på riktigt? Ge exempel på scener, händelser eller andra inslag som stärker trovärdigheten.

Dokumentärfilmer har nästan alltid fiktiva drag, inte minst för att de ska vara mer underhållande att ta del av. Med hjälp av klippning och dramaturgi kan regissören exempelvis skapa en berättarstruktur som liknar en spelfilm och pålagd musik påverkar publikens tolkningar av olika skeenden.

- Hur är berättelsen om Naomi och Edvin i *Parning* strukturerad? Under hur lång tid får vi följa dem och vilka olika faser genomgår deras relation under denna period?

- Jämför deras berättelse med en klassisk Hollywood-film; vilka likheter respektive skillnader finns? Är dessa slumpmässiga eller medvetna val från filmskaparens sida, tror ni?

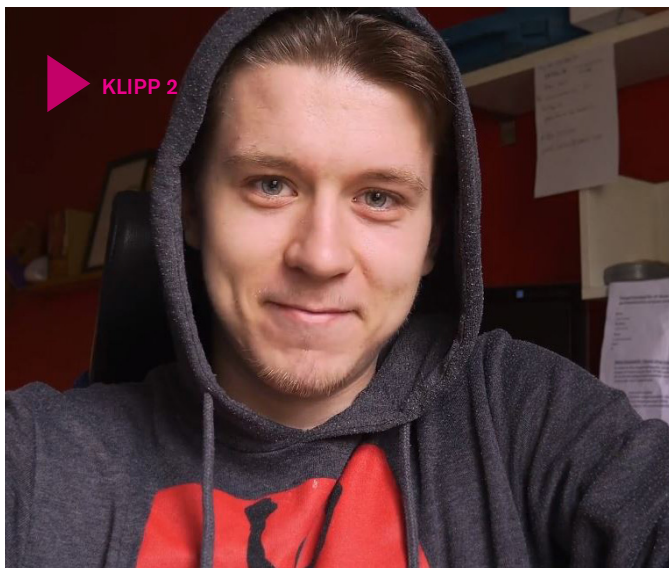
Vilken musik används i filmen – försök att minnas några olika låtar.

- Hur påverkade musiken upplevelsen av olika scener?

- Också frånvaro av musik kan skapa starka effekter i en film. Försök att minnas i vilka sammanhang filmen inte har någon pålagd musik och fundera på vilka effekter det får!

Berättarperspektivet

Så här berättar regissören Lina Maria Mannheimer om sin film *Parning*:

Klipp 2: Surprise
Källa: TriArt

”2017 accepterade två nittitalister, Naomi och Edvin, min förfrågan att genomföra ett experiment tillsammans med mig. Ramen var enkel: Jag skulle intervjua dem separat över Skype, en gång i veckan under ett år. Baserat på intervjuerna skulle de sedan få uppgifter att filma scener och situationer ur sina liv. Brev, chattar, sociala medier i filmen är hämtade från deltagarnas mail, Tinder, Skype, Messenger, Snapchat, Whatsapp, Instagram och Facebookkonton. [...] Efter ett omfattande researcharbete kring just nätdejting ställde jag mig frågan: Vad händer om jag tar två, till synes helt vanliga svenska tjugoåringar, som inte står inför någon särskild utmaning och följer dem så förutsättningslöst jag kan, under ett år. *Parning* är ett slags antropologiskt fiktionskollage, byggt av den djupgående samtalsstudie jag genomfört

med Naomi och Edvin under ett år. Filmade porträtt och självporträtt, stillbilder och selfies, brev, direktmeddelanden, chattar, redditloggar, skärmdumpar, röstmeddelanden, gif:ar och snapchats – det är sammanfogade fragment av enorma mängder kommunikation som utgör det kollage som blivit filmen *Parning*”. Se klipp 1 och 2: ”Dealen med Edvin” och ”Surprise”.

Regissören kallar alltså sin film för ett ”antropologiskt fiktionskollage” som består av stora mängder information inhämtade via olika medier och plattformar.

- Försök att kartlägga vilka olika berättardelar filmen består av. Skilj till exempel på material som regissören filmat, material som Naomi och Edvin spelat in, Skype-samtal, chatt, intervjuer med mera.
 - Varför tror ni att regissören har valt att ta med så många olika sorters information? Vad bidrar de olika delarna med till filmen som helhet?
 - Studera bilden från filmaffischen som marknadsför *Parning* på andra sidan i den här filmhandledningen. Vem tror ni har tagit denna bild? Vad visar den? Vad tror ni att filmskaparen vill förmedla med bilden?
- En dokumentärfilmare ställs inför en rad moraliska/etiska dilemman som hen måste ta ställning till. Det gäller särskilt när ett filmprojekt ska följa en eller flera levande människor. Än mer komplicerat blir det om filmen handlar om personliga, privata eller känsliga saker, och/eller om människorna som dokumenteras är väldigt unga eller särskilt utsatta på något annat sätt.

Klipp 3: Tårar i köket
Källa: TriArt

Klipp 4: Sång och dans
Källa: TriArt

- Vilka moraliska /etiska dilemman tror ni att regissören Lina Maria Mannheimer ställts inför när hon arbetat med *Parning*?
- Vilka "känsliga" ämnen tar filmen upp? Hur behandlas de?

- Vilka scener i filmen berörde er särskilt starkt? Varför?

Ett sätt för en dokumentärfilmare att närma sig svåra och känsliga ämnen är att låta huvudpersonerna själva hålla i kameran och på så sätt få kontroll över vad som berättas och hur. Så gör ju även Lina Maria Mannheimer. Se klipp 3 och 4: "Tårar i köket" och "Sång och dans".

- Vilken effekt får det att Naomi och Edvin själva filmar stora delar av det material som utgör filmen *Parning*?

- På vilka sätt skulle filmen bli annorlunda om Lina Maria Mannheimer (eller en annan profession kamerateam) hade filmat allt material?

Reflektera kring och diskutera filmen ur ett etiskt perspektiv. Utgå exempelvis från följande frågor:

- Är filmen integritetskränkande för Naomi och/eller Edvin (eller någon annan som figurerar i filmen)?
- Vad skulle hända om Naomi och/eller Edvin ångrade sin medverkan i filmen efter att den var klar?

- Hur skulle ni själva tänka om ni hade i uppgift att göra ett väldigt personligt filmporträtt om någon eller om någon skulle göra ett väldigt personligt filmporträtt om er?

Internet

Parning utgår ifrån Naomi och Edvins filmade digitala samtal och fysiska möten. Den handlar också om samtal de har med regissören, en regissör som de aldrig träffar fysiskt under inspelningen. Naomi och Edvin utbyter cirka 3000 meddelanden under de första 8 dygna de känner varandra. De har kontakt i stort sett varje timme på dygnet. Mycket av deras relation tar form digitalt, andra delar i fysiska möten. Det är en sömlös övergång och det är typiskt för hur nätet används idag. Internet och sociala medier är inget separat från resten av livet, inte heller varken bra eller dåligt, ytligt eller djupt. Det är vad vi gör det till.

- Tänk tillbaka på filmen - pratar Naomi och Edvin om olika saker IRL eller på nätet?

- Välj en scen som utspelar sig mellan dem på nätet som du tycker är extra stark. Berätta!

Nätet beskrivs ofta som anonymiserat och distanserat. Många kan därför vara rakare där. Det är lättare att vara både snällare och elakare på nätet i allmänhet och i kommentarsfält i synnerhet.

- Kan ni komma på en scen i filmen där någon är snällare/rakare i sociala medier på ett sätt som är svårare IRL?

- Berätta om en scen där någon är extra elak på nätet.
- Tänk på en scen där någon är elak IRL. Upplever du de scenerna olika och i så fall varför?

Sex och relationer

Förväntningar och normbrott

Det finns tydliga förväntningar kring sexualitet och kön i vårt samhälle. De skildrar ofta stereotyper som inte återspeglar den variation som finns i verkligheten. Det är snarare så att många både följer och bryter normer samtidigt.

Det här gäller inte minst Naomi och Edvin. Edvin pratar öppet om att han inte får erektion, han beskriver oralsex som riktigt sex och han plockar hem tjejer som förväntar sig sex men får samtal om livet, vilket även händer med Naomi. Allt det här kan beskrivas som normbrytande. Samtidigt uppfyller Edvin klassiska killnormer. Han visar på och bekräftar att han har svårt att öppna sig och säga att han är kär. Han värjer sig från närhet och undviker att visa sig sårbar. Han boxas och trivs bäst med distansrelationer.

Naomi har en lista på hur många hon vill hinna ligga med i år. Hon vill också inte bara bekräftas genom sex utan ha riktigt bra sex för egen del och beskriver i detalj vad hon gillar. Hon är sexuellt frustrerad. Hon blir samtidigt sårad när Edvin inte visar intresse och tycker att han är oempatiskt i stunden.

När Edvin väl blir intresserad av henne blir hon rätt elak mot honom.

Båda avslutar 2017 att skriva en önskelista där bland annat mer samkönat sex under 2018 ingår.

Parning visar hur många av oss följer och bryter normer om vartannat. Om vi accepterar och blir mer medvetna om normer blir vi friare. När vi istället skäms för normbrotten eller uppfattar dem som givna blir vi inlåsta i förväntningarna. *Parning* handlar till stor del om att bli självständig och att hantera begränsande normer. På samhällsnivå är det samma normer som begränsar oss och skapar maktordningar bland annat utifrån sexualitet och kön. Att rucka på dem är en viktig uppgift som skolan har. Se klipp 5: ”Sårbar”.

- På vilka sätt tycker ni att Edvin bryter mot normer kopplade till sex och/eller könsroller?
- Finns det typiskt manliga saker som Edvin gör? Vilka?
- På vilka sätt bryter Naomi kring föreställningar kring hur en tjej ska vara?
- Kan man tala om manliga och kvinnliga uttryck? som något som går att sätta finger som enbart manliga eller kvinnliga? Finns det ens? Om det inte finns, vad ligger bakom de förenklingar vi ofta använder?

Klipp 5: Sårbar
Källa: TriArt

KLIPP 6

Klipp 6: Naomis B-day
Källa: TriArt

Hur gör du slut på ett schysst sätt?

Börja med att titta på klipp 6: "Naomis b-day". Både Edvin och Naomi har svårt att göra slut. Det är svårt att vara den som gör slut speciellt om den andra verkligen inte vill. Man kan behöva tänka på hur man ändå gör det på ett schysst sätt.

1. Var tydlig med att du inte vill vara ihop, men var samtidigt omtänksam.
2. Kom ihåg att det funnits någon positivt som gjorde att ni blev och var ihop. Låt inte slutet definiera hela relationen bara att det blir lättare att göra slut då.
3. Välj ett tillfälle som känns okej och säg det ansikte mot ansikte. Det kan vara IRL eller på Skype. Att bara förvinna kan såra den andra mer än vad du tror.
4. Låt bli att såra någon medvetet, vara elak eller utnyttja någon som är kär i dig.

I filmen ser vi att både Naomi och Edvin är elaka mot någon de har haft en relation med. De beskriver att den andra inte vill eller kan släppa taget. Så kan det vara. Om det är svårt för den andra att acceptera att det är slut kan du vara tydlig och säga "Jag har sagt vad jag känner, jag vill inte vara ihop (eller umgås). Vi hade det bra, men jag vill avsluta det här nu. Hoppas du kan respektera det."

- Hur gör man slut utan att bli elak om den andra inte lyssnar?

- Ghosta betyder att man bara sluta svara på någon text eller chattar. Vad kan det betyda för den som inte får svar?

Bakgrund: fakta om unga vuxnas sexliv

I filmen skildras Naomi och Edvins liv och de kan uppfattas som representanter för unga vuxnas sexliv och relationer. Ett talande exempel är debutålder. En av fem delar Edvins erfarenhet av att inte haft sex med någon som 20-åring och lika många delar Naomis erfarenhet av att debuterat innan 15 års ålder. I filmen är det lätt att få intrycket att Naomis val eller erfarenhet skulle vara vanligare. Därför kan det vara bra med lite bakgrundsfakta.

Om debuten

Att använda ordet oskuld är olyckligt eftersom det indikerar att man sedan är skyldig till nåt. Sexdebut fungerar bättre.

En bra tumregel angående debutålder är att en tredjedel debuterar på högstadiet, en tredjedel i gymnasieåldern och den sista tredjedelen efter gymnasieåldern. Man ska alltså inte fastna vid att genomsnittsåldern är 16,1 för tjejer, 16,6 för killar och 15,0 för dem som inte vill definiera sig.

Ett bra diskussionsunderlag är att testa följande frågor på eleverna:

- Är det vanligare att debutera innan 15 som Naomi eller efter 20 år som Edvin?

(Svar: Det är lika vanligt: 20%)

- Hur många partners tror ni att de flesta 18-25-åringar har under ett år?

(Svar: 0-2 st)

- Tror ni att de flesta är nöjda med sin sexdebut? Tror ni att det finns en skillnad mellan kön?

(Svar: Ja och nej. Både män och kvinnor är nöjda, men män är mer problematiskt nöjda med debuten)

Samlag är vanligt men ingen självklar del av debuten. Knappt en sjättedel av alla unga beskriver att de debuterat utan penetrativt sex. En bred majoritet av alla unga beskriver sin debut i positiva ordalag. Killar i något högre grad än tjejer och icke-binära. En av tio debuterade med en tillfällig och okänd person. En bred majoritet beskriver att de var i en relation med den de debuterade med. En lika stor grupp (75%) var nyktra både vid sin debut och det senaste samlaget.

ÖVNING

Statistiken nedan kan användas som en övning under rubriken oväntat/väntat. Dela ut varje uppgift på separata papper. Låt eleverna diskutera varför de tycker den bekräftar en bild de har eller varför de blir överraskade av statistiken.

Faktaruta om unga vuxna och sexlivet (16-29 år)

- 90 % hade sex på ett sätt de själva ville vid senaste tillfället
- 95 % hade sex på en trygg plats vid senaste tillfället
- 80% anser att båda ska vara med att bestämma vid sex

- 75 % var helt nyktra vid senaste sextillfället

- Fler unga killar än unga tjejer tror att de behöver ställa upp på sex (16 år: killar 14,7 %, tjejer 4,8 %)

En majoritet av unga/unga vuxna (16-29 år) har 0-2 sexpartners per år. Få har fler än fem.

- 15 % av tjejerna och 6 % av killarna i åk 6-9 har utsatts för sexuella trakasserier.

- Fram till 29 års ålder har drygt 50% av tjejerna och icke-binära utsatts för sexuella övergrepp i någon form. Samma siffra för killar är 27%. En del har blivit utsatta en gång, andra fler.

- De flesta är nöjda med sitt sexliv överlag men önskar samtidigt både bättre och fler sextillfällen.

TIPS PÅ FÖRDJUPNING

Källor

UngKAB09
UngKAB15
Ungdomsbarometern 2014/15, Ungas sexuella
självkänsla
Friendsrapporten 2018

Källorna kan alla rekommenderas som lästips.

Besök

Respekt: En sexbok för killar (Inti Chaves Perez,
Alfabeta, 2018)

Skolverket om undervisning i sex och samlevnad:
<https://www.skolverket.se/skolutveckling/inspiration-och-stod-i-arbetet/stod-i-arbetet/sex-och-samlevnad>

RFSU

Lärlabbet URSkola
<https://urplay.se/program/210009-larlab-bet-sex-och-samlevnad-relationer>

Vill du? Ett kortfilmsbaserat material om sex kommunikation och gränser
<https://www.rfsu.se/villdu>

Läs

*Introduktion till filmpedagogik. Vita duken som svar-
ta tavlan*, (red. Malena Janson, 2016)
Kapitel 9, "Dokumentärfilm" av Miriam von Schantz

Viktigast av allt: Om kroppen, känslor och sex (Natalie Simonsson, Ordfront, 2018.)
https://ordfrontforlag.se/ordfront_bok/viktigast-av-allt-om-kroppen-kanslor-och-sex/

Se

Hjärtat (regi: Fanni Metelius, 2017)
Läs filmhandledningen här:
<https://www.filminstitutet.se/sv/fa-kunskap-om-film/filmiskolan/filmhandledningar/hjartat/>

Pojkarna (regi Alexandra-Therese Keining, 2016)
Läs filmhandledningen här:
<https://www.filminstitutet.se/sv/fa-kunskap-om-film/filmiskolan/filmhandledningar/pojkarna/>

PRODUKTIONSINFO

Sverige 2019

Regi och manus: Lina Maria Mannheimer
Producent: Mathilde Dedye och
Isabella Rodriguez
Medverkande: Naomi Carter och Edvin Kempe
Produktionsbolag: French Quarter Film AB
Produktionsstöd: Stiftelsen Svenska Filminstitutet

Distributör i Sverige (DCP)
Triart Film AB

Tekniska uppgifter:
Längd: 90 minuter
Censur: Från 11 år
Svensk premiär: 2019-03-29
Distribution: TriArt

Redaktion:
Text: Malena Janson, Svenska Filminstitutet och
Pelle Ullholm, RFSU
Redaktör: Anna Håkansson
Svenska Filminstitutet, maj 2019

KONTAKT

filmiskolan@filminstitutet.se
<http://www.filminstitutet.se/filmpedagogik>

Observera
Filminstitutet kan inte garantera att filmen finns i
distribution sedan den har slutat visas på ordinarie
biografrepertoar.

Här kan ni lära er mer om hur en hittar och bokar film
för visningar i lärande sammanhang.
<https://www.filminstitutet.se/sv/fa-kunskap-om-film/filmiskolan/om-att-boka-skolbio/>